

ע"פ 54537/05/18 - מדינת ישראל נגד ס.ש.

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים
עפ"ג 54537-05-18 מדינת ישראל נ' ש'(אסיר) 09 אוגוסט 2018

בפני הרכב כב' השופטים:
י. גריל, שופט בכיר [אב"ד]

כ. סעב, שופט

א. אלון, שופטת

המערערת

מדינת ישראל

באמצעות פרקליטות מחוז חיפה (פלילי)

ע"י ב"כ עוה"ד צחי נמירובסקי

נגד

המשיב:

ס.ש. (אסיר)

ע"י ב"כ עוה"ד איסלאם סרוג'י

מטעם הסניגוריה הציבורית

פסק דין

א. בפנינו ערעור המדינה על גזר דינו של בית משפט השלום בחיפה (כב' השופטת הבכירה א. קנטור) מיום 10.4.18 ב-ת"פ 35023-12-17, לפיו נגזרו על המשיב (יליד 1975), 10 (עשרה) חודשי מאסר בפועל, שיחושבו מיום מעצרו (5.12.17) וכן מאסר מותנה בן 9 חודשים למשך שלוש שנים כשהתנאי הוא שהמשיב לא יעבור עבירת אלימות במשפחה מסוג פשע.

ב. בכתב האישום המתוקן במסגרת הסדר טיעון, נכללו שני אישומים.

באישום הראשון צוין, כי במועדים הרלוונטיים לכתב האישום היו המשיב והמתלוננת נשואים כ-16 שנה, ולהם חמישה ילדים משותפים, הגדול שבהם יליד 2002 הצעיר שבהם יליד 2015.

נטען, כי בשלושת החודשים שקדמו לתאריך 5.12.17, במספר הזדמנויות שונות, תקף המשיב את המתלוננת בכך שתפס אותה בחוזקה בכתפיה ובידיה וכן איים עליה בפניה, בפני ילדיהם ובפני בני משפחתה, כי יהרוג אותה ויתאבד.

במהלך אוקטובר 2017 החל המשיב להאשים את המתלוננת כי היא מנהלת קשר טלפוני עם גבר אחר והמשיב המשיך להאשימה גם לאחר שהמתלוננת שללה את הדברים.

המשיב אף החל להתקשר לאנשים שמספרם הופיע בטלפון הנייד של המתלוננת עד שלבסוף שבר את המכשיר שלה. עקב כך עזבה המתלוננת את הבית ושהתה בבית הוריה.

המשיב הפציר בה לשוב לביתם וכעבור מספר ימים אכן שבה המתלוננת, עברה לישון בחדר הילדים והמשיב נתן

לה מכשיר נייד חדש, אך התנה את השימוש במכשיר הנייד בתנאים שונים ובין היתר שהמכשיר יוחזק במטבח הבית.

במהלך נובמבר 2017 בהיות המתלוננת והמשיב במטבח הבית נטל המשיב סכין מטבח שהייתה על השיש ניגש למתלוננת הצמיד את הסכין לצווארה ואמר לה: "כך אני אשחט אותך".

המתלוננת ביקשה מן המשיב להתגרש משום שהוא אינו שפוי ובתגובה איים עליה המשיב כי יהרוג אותה ואת עצמו והם לא יתגרשו.

בהמשך, הסיר המשיב את הסכין מצווארה של המתלוננת והחל לספר לה, בעודו אוחז בסכין בידו, על גברים שרוצחים את נשותיהם.

ביום 5.12.17 סמוך לחצות נכנס המשיב לחדר הילדים, שם שכבה אותה עת המתלוננת ושאל אותה היכן היא הניחה אתמול את המכשיר הנייד. המשיב תפס בשיערה של המתלוננת משך בו, הורה לה לקום והמתלוננת החלה לבכות. בשל כך התעוררה הבת, ילידת 2007, שאמרה למשיב, שהמכשיר הנייד היה מונח על השולחן במטבח. המשיב בתגובה הכה אותה בראשה וכתוצאה מן המכה נחבט ראשה של הילדה בקיר והיא חשה כאב בראשה.

המשיב אחז בצווארה של המתלוננת והורה לה לומר היכן המכשיר הנייד. המתלוננת בכתה והילדה, ילידת 2007, התיישבה בין השניים כדי לגרום למשיב לחדול ממעשיו.

המשיב עזב את המתלוננת והילדה הלכה לחדרו של אחיה, יליד 2003, להזעיק עזרה. המשיב הלך בעקבות הילדה, דחף אותה ומשך בשיערה, ואילו המתלוננת ניגשה לחלון החדר כדי לצעוק לעזרה ואזי סגר המשיב את החלון.

כשחזרו המתלוננת והבת, ילידת 2007, לחדר הילדים, שב ותפס המשיב בשתי ידיו את צווארה של המתלוננת בחוזקה, הצמיד אותה לקיר ולחץ על צווארה. המתלוננת החלה לבכות עד שעזב אותה המשיב והלך לחדר השינה שלו.

כתוצאה ממעשים אלה נגרמו למתלוננת סימנים אדומים, שפשופים ומתיחות קלה בצווארה.

באישום זה מייחסת המדינה למשיב עבירות של תקיפה הגורמת חבלה ממשית בנסיבות מחמירות (בת זוג) לפי סעיף 380 + 382(ג) של חוק העונשין, התשל"ז-1977 (עבירה אחת); תקיפה סתם בנסיבות מחמירות (בת זוג) לפי סעיף 379 + 382(ב)(1) לחוק העונשין (מספר עבירות); תקיפה סתם בנסיבות מחמירות (קטין שעליו הנאשם אחראי) לפי סעיף 379 + 382(ב)(2) של חוק העונשין (עבירה אחת), ואיומים לפי סעיף 192 של חוק העונשין (מספר עבירות).

ג. באישום השני נטען, כי בין השנים 2011 ל-2012 נכנס הבן, יליד 2002, לחדרו של המשיב, המשיב החל לצעוק עליו על כך שנכנס לחדר והכה אותו ברגלו השמאלית באמצעות חגורת עור ועקב כך נגרמו לבן שני סימנים ברגלו.

בין השנים 2013 ל-2017, במספר רב של הזדמנויות תקף המשיב את הבן, יליד 2002, ואת הבן יליד 2003, בכך שסטר להם על פניהם בשל ציונים שלא השביעו את רצונו של המשיב.

במהלך שנת 2015 לא הלכו שני הבנים הנ"ל לבית הספר. באותו יום בשעות אחר הצהריים הגיע המשיב לחדרם, צעק עליהם מאחר ולא הלכו לבית הספר, והחל להכותם ברגליהם ובגבם באמצעות מקל. כתוצאה מכך נגרם לבן, יליד 2003, סימן אדום ברגלו הימנית על הברך, ולבן, יליד 2002, ירד דם ברגליו.

במהלך השנים 2016-2017, בשתי הזדמנויות שונות תקף המשיב את בנו, יליד 2006, בכך שסטר לו על פניו בגלל אי שביעות רצונו מציוניו של הבן בבית הספר. כתוצאה מכך בכה הבן, נגרמו לו סימנים אדומים בפניו והוא חש כאב בפניו.

סמוך לחודש מאי 2017 ודצמבר 2017 היכה המשיב את הבן, יליד 2002, בכך שסטר לו בצווארו ובעט בו ברגלו.

בספטמבר 2017 איחר הבן, יליד 2002, לבית הספר ולפיכך הגיעו המשיב, המתלוננת והבן לשיחה עם המחנך ובמהלך השיחה עם המחנך בעט המשיב ברגלו של הבן ואיים עליו שאם יאחר פעם נוספת לבית הספר הוא "יראה לו מה זה".

באישום השני מייחסת המדינה למשיב עבירות של תקיפת קטין או חסר ישע לפי סעיף 368 ב' (א) סיפא לחוק העונשין (5 עבירות); תקיפה סתם בנסיבות מחמירות לפי סעיף 379 + 382(ב) (2) של חוק העונשין (ריבוי עבירות), ואיומים לפי סעיף 192 של חוק העונשין (עבירה אחת).

ד. המשיב נעצר ביום 5.12.17, ומעצרו נמשך עד שניתן כנגדו גזר הדין, ואזי השתנה מעמדו לאסיר.

בדין שהתקיים ביום 22.2.18 בבית משפט קמא הודה המשיב בעובדות כתב האישום והורשע בהתאם.

ב"כ המדינה ביקשה באותה ישיבה להפנות את המשיב לקבלת תסקיר, ואולם הסנגורית הודיעה, כי היא מוותרת על התסקיר ומבקשת לטעון לעונש בישיבה לאחר מכן.

ה. בישיבה שהתקיימה ביום 12.3.18 בפני בית משפט קמא מסרה המתלוננת עדות אופי וציינה, שהיא

מדברת מידי יום עם המשיב ולדבריה הוא מתחרט על מה שעשה.

בתשובה לשאלת הסנגורית טענה המתלוננת, שהיא חשה שחל שינוי אצל המשיב והיא שמחה על כך שהם ילכו לטיפול. בקשתה בפני בית משפט קמא הייתה שהמשיב ישוחרר הואיל והיא והילדים זקוקים לו.

כמו-כן נשמעה עדות אופי מפי מר ענבטאווי רשיד, מכר של המשפחה. לדבריו, אביו של המשיב הוא מהאנשים המכובדים בשוב, נוטל חלק בוועדות סולחה, ומדובר בבית מכובד ומשפחה טובה.

כשנשאל העד ענבטאווי האם הוא יודע מה מיוחס למשיב, ענה העד שהיה סכסוך בין המשיב לבין רעייתו. בהמשך אמר בין היתר: **"וכל בן אדם היום מסוכן להיות בן אדם ישר"** בהמשך אמר: **"שקורה לאנשים אפילו אנשים מכובדים במדינה שנופלים בעניין סכסוך על משפחה"**.

1. הסנגורית הגישה לעיון בית משפט קמא חוות דעת של מכון "מבט אחר" למתן שירותים פסיכולוגיים מתאריך 3.3.18. עורך חוות הדעת מר פאדי סמאר ציין, בין יתר הדברים, שהמשיב נטל אחריות על העבירות שביצע כלפי רעייתו וילדיו וטען, כי היה לו תסכול רב על רקע חוסר שביעות רצונו כהורה מתפקודם של הילדים בתחום ההתנהגותי והחינוכי.

מר סמאר ציין, כי הבדיקה התקיימה במכלול הביקורים של בית המעצר קישון. המשיב ציין בפניו, כי מעצרו הציב עבורו גבול ברור, וכן הביע חרטה על מעשיו.

בשיחה בין מר סמאר לבין המתלוננת היא ציינה, שלאורך שנות נישואיה היה המשיב אב משפחה אחראי, מסור ודואג, אך הוסיפה, כי מזה שנים הוא נוהג כלפיה ביחס חשדני המתאפיין בקנאה רבה. עוד הוסיפה, כי לאורך כל השנים לא פגע בה המשיב פיסית והתנהגותו האלימה החלה בשלושת החודשים שקדמו למעצרו של בעלה.

לאחר המעצר שקלה המתלוננת להתגרש, אך לאחר ששוחחה טלפונית עם בעלה-המשיב, היא התרשמה שהוא מביע חרטה כנה ולדבריה, המשיב אינו ממשיך ונוקט כלפיה כבעבר בדפוס של שליטה.

מר סמאר ציין, כי הוא התרשם מתהליך חיובי של התבוננות עצמית שהמשיב מצליח לערוך בחודשים האחרונים בהם הוא שוהה בתנאי מעצר, מבטא רצון כן ואמיתי לשקם את חייו ולהשתלב בטיפול כדי להתמודד בצורה מקדמת יותר עם קשייו הזוגיים והוריים.

לדעתו של מר סמאר, קיימת אצל המשיב פרוגנוזה טיפולית גבוהה הואיל ומדובר בנבדק המבטא רצון ויכולת טובה לעריכת שינוי חיובי בהתנהלותו הזוגית והמשפחתית. להתרשמותו, הטלת עונש מאסר בפועל, וממושך בפרט, יהיה בעל השלכות שליליות ברמה הטיפולית מאחר והוא יגביר את הריחוק הרגשי בין המשיב לבין רעייתו וילדיו וכן יגרום להפרת האיזון האישי והכלכלי שהמשיב השיג בחייו בשנים האחרונות.

לדעת מר סמאר רמת הסיכון להישנות התנהגותו האלימה של המשיב פחתה וסיכויי שיקומו גבוהים. לפיכך הכין עבורו מר סמאר תוכנית טיפולית פרטנית המתייחסת לצרכיו הטיפוליים במישור ההורי ובמישור הזוגי. התוכנית

הטיפולית אמורה להתקיים בתדירות של אחת לשבוע במשך שנה.

ז. ב"כ המדינה הצביע בפני בית משפט קמא על רצף העבירות שביצע המשיב על פני שנים כמפורט בכתב האישום המתוקן וציין, כי הערכים החברתיים שנפגעו הינם שמירה על שלמות הגוף מפני פגיעה פיסית והגנה על תחושת הביטחון האישי ועל שלוות הנפש של הפרט. קיים צורך ברור להגן על ערכים אלה והוא מתחדד כשאותן עבירות אלימות מתבצעות בתא המשפחתי כלפי בת הזוג או כלפי הקטינים בתוך בית המשפחה, שאמור לשמש מקום מבטחים, ובמקום זאת הופך הוא למקום בו שולטים כוח הזרוע והאימה. עוד הדגיש ב"כ המדינה, כי מדובר בריבוי עבירות על פני פרק זמן של מספר שנים, חלקו של המשיב הוא בלעדי והנזק שצפוי היה להיגרם עלול היה להיות גבוה יותר אלמלא פסק רק עקב התלונה ומעצרו של המשיב.

ב"כ המדינה ביקש, שבית משפט קמא יקבע מתחם אחד בגין התנהלות המשיב בביתו לאורך כל התקופה כשהמתחם העונשי ההולם לטעמו הוא בין 24 חודשי מאסר ל-42 חודשי מאסר בתוספת מאסר על-תנאי וקנס, וזאת בהתחשב בשיטתיות של מעשי המשיב, רצף הזמן, הפומביות שבהם נערכו, הפתאומיות והאכזריות הכרוכה בהכאת ילדים קטינים במספר הזדמנויות תוך שימוש בחפצים. לכן לדעת ב"כ המדינה יש להטיל עונש מאסר בפועל באמצע המתחם המבוקש.

ב"כ המדינה ציין שאין לחובת המשיב הרשעות קודמות.

באשר לחוות דעתו של מר סמאר הדגיש ב"כ המדינה, כי מדובר בחוות דעת פרטית בעוד שניתן היה לפנות לשירות המבחן. למעשה מקורות המידע של מר סמאר מבוססים על שיחה טלפונית אחת עם אשתו של המשיב וראיון קליני אחד שערך עם המשיב.

לטעמו, דלות המפגשים שהתקיימו כולם באותו יום, פרק הזמן שבו נערכה הבדיקה וממצאיה, מצביעים על כך שרב הנסתר על הגלוי ואין בחוות הדעת התייחסות למסכת העבריינית החמורה על פני שנים רבות.

כך, למשל, אין כל התייחסות בחוות דעתו של מר סמאר לגבי ילדיו הקטינים של המשיב, ולגבי שאר העניינים ההתייחסות, לדעת ב"כ המדינה, היא קצרה ולקונית. כמו-כן הפנה ב"כ המדינה את בית משפט קמא לפסיקה רלוונטית.

ח. הסנגורית ציינה, שגם היא סבורה שיש לקבוע מתחם ענישה אחד לכל מסכת האירועים. עוד ציינה הסנגורית, כי המשיב כבר בפתח משפטו, הודה בכתב האישום המתוקן מה שמבטא את נטילת האחריות האמיתית, את הודאתו הכנה, הרצון ליישר הדורים, וההכרה בבעייתיות שבהתנהגות המתוארת בכתב האישום.

עוד ציינה, שבכל הנוגע לאישום הראשון, דהיינו, הפגיעה ברעייתו של המשיב, מדובר בפרק זמן של שלושה חודשים כשהסנגורית לטעמה רואה בכך אירוע נקודתי.

לדעת הסנגורית, בכל הנוגע לאישום הראשון, מדובר באלימות ברף הנמוך.

האירוע הדומיננטי הוא האירוע בו המשיב נוטל סכין ומצמיד לצווארה של המתלוננת לעיני בנו ולכך צריכה להיות ממוקדת החומרה. יתר המעשים הם, כך סבורה הסנגורית, בגדר אלימות ברף הנמוך.

כשביט משפט קמא העיר לסנגורית שאם יש הרבה מעשים שהם, כביכול, ברף הנמוך התוצאה היא שהרף הופך להיות גבוה, ושמדובר במי שמטיל אימה לאורך תקופות ארוכות השיבה הסנגורית, שאין המדובר באלימות בת שנים ארוכות אלא מדובר במעשים שנמשכו כשלושה חודשים על רקע חשדות של המשיב שיש לרעייתו קשר עם אדם אחר.

באשר למעשי האלימות כלפי הילדים (האישום השני) הצביעה הסנגורית על כך שעורך חוות הדעת מר סמאר התרשם, כי המשיב חווה תסכול רב באינטראקציה מול ילדיו על רקע חוסר שביעות רצונו כהורה מתפקודם בתחום ההתנהגותי והחינוכי וקיים קושי אצל המשיב להכיל חווית תסכול באינטראקציה עם הילדים. כלומר, אין המדובר בהורה המתעלל בכוונה בילדיו אלא התנהגותו נובעת מקשיים שקיימים אצל המשיב לווסת את המערכת והקשיים שהוא נתקל בהם בחינוך ילדיו על רקע סירובם ללכת לבית הספר, ולכן דבר זה צריך לטעמה של הסנגורית להישקל לקולא.

מעיון בתיק בית משפט קמא, וכן מעיון בגזר הדין, עולה שהוגשו מטעם הסנגורית גם אישור רואה חשבון על כך שהמשיב ניהל עסק בשנים האחרונות, וכן מסמך מטעם ראש העיר, ואולם לא מצאנו בתיק בית משפט קמא ובתיק הערעור עותק של מסמכים אלה.

לדעת הסנגורית, מתחם הענישה אמור לנוע בין מאסר מותנה ועד שבעה חודשי מאסר בפועל בגין כל האירועים.

כמו-כן הפנתה הסנגורית למנעד פסיקה שלפיה נדונו נאשמים בעבירות דומות, כשהם נעדרים עבר פלילי, לחודשיים מאסר בפועל או מספר חודשים לריצוי בעבודות שירות, ולא המתחם הגבוה לו טען ב"כ המדינה, וזאת גם כשמדובר היה בנאשמים שתקפו את נשותיהם באופן המתואר בכתב האישום ואיימו עליהן כפי שתואר בענייננו באישום הראשון.

בית משפט קמא העיר לסנגורית שבפסיקה שהיא הגישה נכלל תסקיר חיובי, ואילו בענייננו, לא הייתה נכונות מצד המשיב לפנות לקבלת תסקיר.

הסנגורית הוסיפה וציינה בפני בית משפט קמא, שהמשיב מבין את התנהלותו הפסולה והגיע לתובנות שמצבו מחייב נטילת אחריות ככל שהוא רוצה בטובת התא המשפחתי, והמשיב אכן רוצה בכך למען אשתו, ילדיו, והתא המשפחתי.

לטענת הסגורית שליחת המשיב לעונש מאסר בפועל בכלל, וממושך בפרט, תהא לה השלכה שלילית ברמה הטיפולית.

המשיב בדבריו לבית המשפט הביע את צערו ואת רצונו לחזור למשפחתו ולביתו.

ט. בגזר הדין שניתן ביום 10.4.18 ציין בית משפט קמא, כי באישום הראשון מדובר באלימות, שהחלה כשלושה חודשים לפני מועד המעצר, בעיקר כלפי בת הזוג, אך גם כלפי הבת הקטנה, שנחלצה לעזרת אמה. הרקע לביצוע העבירות באישום הראשון הוא החשד של המשיב כי המתלוננת מנהלת קשר טלפוני עם גבר אחר.

באישום השני מדובר בעבירות אלימות של המשיב כלפי ילדיו הקטנים החל משנת 2011.

מציין בית משפט קמא, כי מן התיאור העובדתי שבכתב האישום עולה, כי מדובר בהטלת אימה, פחד ומגבלות של ממש על בת הזוג ועל הילדים תוך פגיעה בפרטיותה של בת הזוג ובאוטונומיה שלה לחיות את חייה וכן להשתמש במכשיר הטלפון ללא הפרעה.

בית משפט קמא הפנה למדיניות הענישה כעולה מן הפסיקה הרלוונטית לרבות חובתו של בית המשפט לשרש את התופעה של אלימות בתוך המשפחה ולהגן על הצד המוכה שלא תמיד כוחו עומד לו להגן על עצמו. ההרתעה אמורה לבוא לביטוי על ידי הטלת עונש מאסר משמעותי על-מנת שיראו וייראו (ע"פ 2037/92 **יצחק בן דוד נ' מדינת ישראל** (22.6.92)).

בית משפט קמא קבע, כי לפי עקרון ההלימה, הערכים החברתיים שנפגעו, מידת הפגיעה באותם ערכים, והנסיבות הקשורות בעבירה ובמדיניות הענישה, מתחם הענישה ההולם למעשי העבירה שביצע המשיב נע בין שישה חודשי מאסר ל-24 חודשי מאסר בפועל.

בית משפט קמא קיבל את עמדת שני הצדדים שיש לראות בעבירות נשוא כתב האישום אירוע אחד ולכן החליט בית משפט קמא לקבוע מתחם הולם לאירוע כולו ולגזור עונש כולל לכל העבירות, אך להביא בחשבון כי מדובר במספר עבירות ובמכלול מעשים שהתפרסו על תקופה של מספר שנים ביחס לקטנים, ועל מספר חודשים ביחס למתלוננת בת הזוג.

י. בכל הנוגע לנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה, ציין בית משפט קמא, כי המשיב הודה בהזדמנות הראשונה משתוקן כתב האישום לקולא במסגרת הסדר דיוני ללא הסכמה עונשית. הודייתו של המשיב חסכה מזמנם של הצדדים, מן העדים, ומבית המשפט, וכן נחסכה עדות המתלוננת בבית המשפט לרבות העדת הילדים, ככל שחוקרת הילדים הייתה מאשרת את העדות, וכן נחסכה העדת בני משפחה נוספים. בהודיה זו ראה בית משפט קמא גם משום נטילת אחריות והוסיף, שאין למשיב הרשעות קודמות מכל

סוג שהוא. המשיב מצוי במעצר עד תום ההליכים מאז 5.12.17. מדובר במעצרו הראשון, כשתנאי המעצר קשים מתנאי מאסר.

בנוסף, ציין בית משפט קמא, שהמתלוננת בדבריה לפרוטוקול ציינה, שהיא והילדים רוצים וצריכים את המשיב בבית, וכן רוצה המתלוננת שהמשיב יעבור טיפול.

בית משפט קמא ציין, כי התרשם שגם ילדיו של המשיב מתגעגעים אליו וכאשר הם נכחו בדיון הם רצו אליו בשמחה לחבקו.

המשיב עצמו אמר שהוא מצטער ומעונין לחזור הביתה למשפחתו.

בית משפט קמא גם הפנה לכך שהמשיב עבד עד מעצרו כמנהל עסק בתחום ההובלות במשאיות ובין לקוחותיו חברות וקבלנים גדולים והוא פרנס את משפחתו בכבוד.

י"א. בנוסף העיר בית משפט קמא, שהמשיב ובאת כוחו לא ביקשו את הפניית המשיב לשירות המבחן אלא בחרו לפנות לאבחון וטיפול על ידי מר פאדי סמאר שניהן בעבר כקצין מבחן בכיר והלה נפגש עם המשיב ושוחח טלפונית עם המתלוננת ולהתרשמותו נוטל המשיב אחריות על העבירות שבוצעו מתוך תסכול באינטראקציה מול ילדיו. המשיב התקשה לבחון אלטרנטיביות להתמודדות עם הקשיים ההתנהגותיים שהפגינו ילדיו.

מוסיף בית משפט קמא, כי באשר להתנהגות החשדנית של המשיב כלפי רעייתו ציין מר סמאר, שחשדנות זו אינה מבוססת והיא מעידה על נטייה לחשיבה רכושנית וקנאית כלפי האשה. מן השיחה בין מר סמאר למתלוננת התברר, שהמשיב הוא אב משפחה אחראי, מסור ודואג, שמזה מספר שנים נוהג כלפיה ביחס חשדני המתאפיין בקנאה רבה והתנהגותו האלימה כלפיה החלה בשלושת החודשים שקדמו למעצר, אך להתרשמות המתלוננת מביע המשיב חרטה ומבקש לשקם את היחסים הזוגיים ביניהם.

י"ב. מר סמאר התרשם, שרמת הסיכון להישנות התנהגותו האלימה של המשיב פחתה, סיכויי שיקומו גבוהים, ולכן בנה מר סמאר עבור המשיב תכנית טיפולית פרטנית המתייחסת לצרכיו השיקומיים של המשיב, הן במישור ההורי והן במישור הזוגי, וקיימת לדעתו פרוגנוזה טיפולית גבוהה.

בית משפט קמא היה ער לכך שלהבדיל מתסקיר שירות המבחן שתפקידו מעוגן בחקיקה וקיימות סנקציות על אי-עמידה בצו המבחן, אין הדבר כך כשמדובר בתוכנית שיקומית וולונטארית ואם יחליט המשיב שאינו מעונין להשתלב בטיפול לא תהא סנקציה שתגרום לו לעשות כן בניגוד לרצונו.

י"ג. בסיכום הדברים, הציב בית משפט קמא לנגד עיניו את העובדה שמדובר ברצף התנהגות אלימה של

המשיב כלפי בת זוגו, וכן כלפי הילדים לאורך שנים, באופן שערער את ביטחונם האישי ופגע בשלוות נפשם ובגופם, אך מאידך גיסא, אין להתעלם מעברו הנקי של המשיב, מן ההליך הטיפולי שעבר, ושבכוונתו לעבור, וכן אין להתעלם מעמדתה של המתלוננת.

לנוכח כל אלה, הטיל בית משפט קמא על המשיב עונש מאסר בפועל לתקופה של 10 חודשים החל מיום מעצרו (5.12.17), וכן מאסר מותנה בן 9 חודשים למשך שלוש שנים כשהתנאי הוא שהמשיב לא יעבור כל עבירת אלימות במשפחה מסוג פשע.

י"ד. בערעורה המונח בפנינו טוענת המדינה, כי שגה בית משפט קמא בגזר דינו בשני מישורים: המישור האחד בכך שקבע שמתחם הענישה ההולם נע בין שישה חודשי מאסר ל-24 חודשי מאסר בפועל, ולטעמה של המדינה היה על בית משפט קמא לקבוע מתחם ענישה הולם גבוה יותר.

במישור השני שגה בית משפט קמא בכך שמיקם את העונש שגזר על המשיב ברף הנמוך של המתחם. לטענת המדינה, הן המתחם והן העונש שנקבעו אינם מתיישבים עם העיקרון המנחה בענישה, דהיינו, ההלימה. לא ניתן ביטוי ראוי לפגיעה בערכים החברתיים שנפגעו מביצוע העבירות שביצע המשיב למרות שמעשיו פגעו באופן קשה ועמוק בזכות בני משפחתו לשלמות גופם, כבודם, ביטחונם האישי, הגופני והנפשי, לרבות האוטונומיה של רעיית המשיב וילדיו.

כמו-כן מצביעה המדינה על ריבוי העבירות שביצע המשיב לפי המתואר בכתב האישום המתוקן, נסיבותיהן, ביצוע העבירות לאורך תקופה ממושכת, וכן העובדה שהעבירות בוצעו במתלוננת אל מול ילדיהם המשותפים של בני הזוג, וכן בילדים המשותפים אל מול אמם, דבר המלמד על פגיעה ניכרת וממושכת.

מדגישה המדינה, כי למרות שבית משפט קמא עמד על חומרת המעשים וציין, כי מעשיו של המשיב הטילו אימה, פחד ומגבלות של ממש כלפי המתלוננת והילדים, הרי בסופו של דבר בבואו לקבוע את המתחם ההולם ואת עונשו של המשיב, לא נתן בית משפט קמא משקל הולם לחומרה ולנסיבות בהן בוצעו העבירות.

המדינה הפנתה לפסיקה לפיה יש להחמיר בענישה כלפי מי שמבצע עבירות אלימות במשפחה - ע"פ 6758/07 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 7 (11.10.07).

לטעמה של המדינה, אין בנסיבות שמנה בית משפט קמא, הן הנסיבות הקשורות בביצוע העבירות בהן הורשע המשיב, והן הנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירות, כדי להוביל לקביעת מתחם הענישה הנמוך אותו קבע בית משפט קמא, והעונש הקל מדי שגזר בית משפט קמא על המשיב. מדובר הן במתחם והן בענישה שאין בהם כדי לשקף, לטענת המדינה, את חומרת העבירות בהן הורשע המשיב.

ט"ו. עוד טוענת המדינה, כי שגה בית משפט קמא משנתן משקל מכריע לחוות הדעת הפרטית שהוגשה מטעמו של המשיב, ובכך שנמנע מלהפנות את המשיב לתסקיר שירות המבחן למרות שהמדינה ביקשה זאת, הגם ששירות המבחן הוא הגוף המקצועי והניטרלי האמון על בחינת סיכויי השיקום של נאשמים.

באופן מיוחד שגה בית משפט קמא, לטענת המדינה, בכך שנתן משקל מכריע למסקנות חוות הדעת הפרטית בנוגע לפרוגנוזות הטיפוליות באשר לסיכויי השיקום של המשיב.

כבר בשלב הטיעונים לעונש חלק ב"כ המדינה על האמור בחוות דעתו של מר פאדי סמאר מה גם שחוות דעתו מבוססת על פגישה אחת ויחידה עם המשיב ושיחה טלפונית אחת עם המתלוננת - אשת המשיב.

לטענת המדינה, קיים קושי ממשי להתבסס על חוות הדעת שנערכה מבלי שקדמה לה בחינה מעמיקה של מערכת היחסים והדינמיקה המורכבת בין המשיב לבין בני משפחתו כעולה מעובדות כתב האישום.

בית משפט קמא, כך טוענת המדינה, נתן משקל מכריע לתוכנית הטיפולית המוצעת בחוות הדעת של מר פאדי סמאר הגם שמדובר בתוכנית עתידית. אין כל אינדיקציה ברורה לכך שהמשיב אכן ישתף פעולה בתכנית ואין אינדיקציה לכך שהסכמתו להשתתף בתכנית היא כנה ושלא מתוך מטרה לזכות בהקלה בענישה.

אמנם אין למשיב הרשעות קודמות, אך מעשיו מלמדים על כך שאין המדובר במעשה יחיד או במעידה חד-פעמית.

מדובר, לטענת המדינה, בהתנהלות אלימה ורצידיביסטית במשך מספר שנים בהן הילך המשיב אימים על בני משפחתו והשרה בבני משפחתו אווירת אלימות. כל אלה מלמדים על מסוכנותו הרבה ועל הצורך הממשי להרתיעו מפני חזרה על מעשיו.

ט"ז. עוד נטען בערעור המדינה, שבית משפט קמא לא נתן משקל הולם לכך שחלקו של המשיב בביצוע העבירות הוא בלעדי. המשיב הוא שיזם את המעשים אותם ביצע במתלוננת ובילדיו ומנגד נתן בית משפט קמא משקל יתר להעדר עברו הפלילי.

עוד נטען, כי בית משפט קמא נתן משקל משמעותי לעמדתה של המתלוננת כפי שהובאה בפני בית המשפט וכפי שהובעה במסגרת חוות הדעת הפרטית וזאת למרות שעורך חוות הדעת הפרטית לא נפגש עם המתלוננת פנים אל פנים אלא הסתפק בשיחת טלפון.

בהעדר תסקיר שירות מבחן סבורה המדינה, שלא נעשתה בדיקה מעמיקה בכל הנוגע למערכת היחסים בין המתלוננת לבין המשיב כיום.

מכאן עתירת המדינה בערעורה כי בית משפט זה יתערב בקביעת מתחם הענישה ההולם, יחמיר בעונשו של

המשיב, ויגזור עליו בגדרי המתחם עונש מאסר בפועל לריצוי מאחורי סורג ובריאח העולה בקנה אחד עם מדיניות הענישה הנהוגה בעבירות מסוג זה.

ב"כ המדינה הפנה בהקשר זה לפסיקה בה הוטלו על נאשמים בעבירות מסוג זה 36 חודשי מאסר בפועל: רע"פ 6464/10 דדון נ' **מדינת ישראל** (20.9.10), ועפ"ג (מחוזי חיפה) 34360-06-14 **מדינת ישראל נ' רוני איסקוב**.

עוד עותרת המדינה בערעורה לכך שמתחם הענישה ההולם ייקבע בין 24 חודשי מאסר ל-42 חודשי מאסר בפועל, ושהעונש שיוטל על המשיב יהא במרכזו של המתחם כעתירת המדינה בפני בית משפט קמא.

י"ז. בישיבה הראשונה שהתקיימה בפנינו ביום 28.6.18, הובא לידיעתנו שלא התקיים דיון בעניינו של המשיב בוועדת השחרורים הואיל והמשיב וויתר על הבקשה לניכוי שליש מתקופת מאסרו, כך שהמשיב אמור להשתחרר ממאסרו (בשים לב לקיצור המינהלי) ביום 13.9.18.

פנינו לסנגורית בשאלה מדוע לא היה המשיב מעונין בהזמנת תסקיר שירות המבחן בפני בית משפט קמא (כפי שביקש שם ב"כ המדינה) ותשובתה הייתה שהדבר נבע מ"שיקולים סנגוריאליים".

צינו בפני הצדדים שבדעתנו להורות על הזמנת תסקיר שירות המבחן, וכך אכן עשינו בהחלטתנו מיום 28.6.18.

י"ח. בתסקיר הנושא תאריך 1.8.18 נמסר, כי המשיב תיאר את מערכת יחסיו הזוגיים עם המתלוננת לאורך השנים כמאוזנת, ואולם בשנה שקדמה לאירועים חלה רגרסיה במערכת הזוגית, לטענתו בשל חשדותיו כי המתלוננת מנהלת קשר טלפוני עם גבר אחר. כתוצאה מכך מתאפיינת המערכת הזוגית במתיחות אם כי המשיב שלל אלימות פיסית כלפי המתלוננת, למעט האירועים הנדונים, שכן מצבי הקונפליקט והחשד גרמו אצלו לתחושות תסכול ועלבון.

באשר להתנהגותו כלפי ילדיו טען המשיב, שלעתים הוא נוהג כלפיהם באלימות במיוחד עקב היעדרותם מבית הספר ומשום שהישגיהם הלימודיים נמוכים. המשיב רואה זאת כאקט חינוכי, אך כיום מבין שתגובותיו פוגעניות והוא אמור להתנהג אחרת מול ילדיו.

י"ט. בשיחה של שירות המבחן עם המתלוננת תמכה היא בדבריו של המשיב וציינה, שכשנה טרם הגשת תלונתה נגד בעלה הקשר הזוגי ביניהם היה תקין, אך בשנה האחרונה צצו מתחים עקב החשדות של המשיב כלפיה. המתלוננת שללה שהמשיב נהג כלפיה בקנאה לאורך השנים וכן שללה אלימות פיסית מצדו כלפיה, למעט באירועים הנדונים.

המתלוננת ציינה, שהיא חשה כאב רב וסבל עקב התנהגותו האלימה של המשיב כלפיה ומעצם המחשבה שהוא

חושד בה בבגידה. התרשמות שירות המבחן הייתה שמדובר באשה פגועה ועצובה, אך היא לא דיווחה על חוויה נוכחית של איום מצד המשיב כלפיה וכלפי הילדים וצינה, כי הילדים מבקשים לראות את המשיב.

המתלוננת ציינה, שהמשיב יוצר עמה קשר טלפוני יומי מן הכלא, אך היא הביעה אמביוולנטיות כלפי חזרתה לבית המשותף ולניהול חיים משותפים עמו.

באשר לילדים, תיארה המשיבה שהאלימות העיקרית הייתה כלפי הבן הבכור עקב אי-הסכמתו לבקשותיו של המשיב או בהקשר ללימודיו ולדבריה, תפס המשיב את התנהלותו כאקט חינוכי.

כיום הילדים מביעים געגוע למשיב ורצונם לחיות עמו.

כ. שירות המבחן ציין, שאין לחובת המשיב הרשעות קודמות ובאשר לעובדות כתב האישום המתוקן נושא המשיב באחריות מלאה למעשיו.

המשיב הסביר, שלאירועים האלימים קדם ויכוח עם המתלוננת עקב חשדותיו שהיא בוגדת בו, והוויכוח הסלים לאלימות קשה מצדו, כמתואר בכתב האישום. לדבריו, הדבר נבע כתוצאה מאובדן שליטה וחוסר יכולת להכיל את התנהגותה של המתלוננת באותם מצבים, אך כיום מבין הוא, לדבריו, שבהתנהגותו פגע בבת זוגו ובילדיו מבחינה רגשית ופיסית.

המשיב הביע את רצונו לשמר את התא המשפחתי וקיווה, שבת זוגו וילדיו יוכלו לסלוח לו ויסכימו בהמשך, ולאחר שיתחיל בהליך טיפולי, לחזור לחיים משותפים.

המשיב הביע הבנה שהשימוש באלימות כלפיהם נובע מבורות וחוסר הבנה והביע רצון לעבור תהליך טיפולי כדי ללמוד איך להתמודד בסיטואציות כאלה.

התרשמות שירות המבחן היא שהתנהגותו האלימה והפוגענית של המשיב משקפת את קשייו להתמודד עם לחצים רגשיים ומשברים במערכת הזוגית והמשפחתית.

המשיב ביטא תסכול וחוסר אונים עקב ריחוקו מילדיו ונראה, כך צוין בתסקיר, שחווית המאסר, במיוחד וזהו מאסרו הראשון, וכן ההליכים המשפטיים כנגדו, כל אלה מהווים גורם מטלטל ומרתיע עבורו. המשיב ציין בפני שירות המבחן, כי לאחרונה הוא החל תהליך טיפולי בנושא אלימות במשפחה, (מפגש קבוצתי אחת לשבוע) ועד כה הוא השתתף בשני מפגשים.

המשיב ציין, שהוא רואה חשיבות בהשתתפותו בתהליך טיפולי זה וכן הביע רצון להשתלב בתהליך טיפולי אחרי שחרורו מן הכלא.

כ"א. מן המידע שנתקבל מן העובדת הסוציאלית בכלא עולה, שהמשיב שווה באגף אסירי עבודה מאז

22.4.18, עובד במטבח, מתפקד באופן חיובי ללא בעיות משמעת, ומקיים שיחות מעקב עם העובד הסוציאלי של האגף ומשולב בתוכנית תה"ל (תוכנית לשיקום/שחרור).

כמו-כן החל המשיב להשתתף לאחרונה בקבוצה ראשונית "כישורי חיים" הנמשכת על פני 17 מפגשים ומטרתה עבודה על "מעגל העבירה". עד כה השתתף המשיב בשני מפגשים והיכרות עמו ראשונית.

בנוסף, משולב המשיב בקבוצת תקשורת בינאישית, ניהול כעסים וקבוצת תקשורת, ונמצא בשלב ראשוני בקבוצה.

להערכת העובדת הסוציאלית, רק לאחרונה גילה המשיב מוטיבציה לטיפול ומביע מודעות ראשונית לחלקים האלימים באישיותו.

כ"ב. בפרק הערכת הסיכון להישנות והסיכוי לשיקום צוין, כי המשיב בעל תפקוד תעסוקתי תקין ומגלה בדרך כלל אחריות ומחויבות לתפקידים השונים בחייו. המשיב מתקשה להביע רגשות ומחשבות וכן מתקשה לערוך התבוננות פנימית ולהבין את הפערים בין תיאורו את התנהגותו בדרך כלל לבין התנהגותו כפי שבאה לביטוי בעבירות המתוארות.

להערכת שירות המבחן המשיב בעל דפוסי התנהגות נורמטיביים בדרך כלל ללא קווים עברייניים באישיותו.

יחד עם זאת, ההתרשמות היא שהמשיב מתקשה לווסת את דחפיו ולשלט על רגשותיו בהתנהגותו ועלול במצבי לחץ ומשבר בזוגיות ובמשפחה להגיב באימפולסיביות, בתוקפנות ובאלימות.

המשיב, כך צוין בתסקיר, מגלה אמפטיה כלפי אשתו וילדיו. יש הבנה ראשונית לחלקו של המשיב בדינמיקה הזוגית והמשפחתית ובביצוע העבירות על ידו.

עוד צוין בתסקיר, כי ניכר שהמתלוננת וילדיו אינם חוששים מפניו.

מן האבחון שנערך אודות המשיב ההתרשמות היא שעדיין קיים סיכון להישנות מקרים דומים כפי שתוארו בכתב האישום. להערכת שירות המבחן אם ישולב המשיב בעתיד בטיפול ייעודי לטיפול באלימות במשפחה קיים סיכוי שרמת הסיכון תפחת.

אמנם המשיב מכיר בהתנהגותו האלימה כלפי בת זוגו וילדיו באירועים הנדונים, אך הוא מתקשה להכיר ולקבל שקיימים בו חלקים אלימים ואימפולסיביים הואיל והאירועים הנדונים הינם חריגים להתנהלותו בדרך כלל.

כ"ג. בפרק הסיכום וההמלצה מציין שירות המבחן, כי ההתרשמות היא שתקופת המעצר והמאסר של המשיב, והפנייתו לשירות המבחן, כמו גם ניהולו של הליך פלילי כנגדו בגין עבירות אלימות כלפי בת זוגו

וילדיו, גרמו להפרת האיזון במבנה המשפחה ולהכרה בצורך לעריכת שינוי. המשיב מביע כיום נזקקות למעורבות טיפולית במטרה להתמודד עם משברים בזוגיות ולהימנע מהתנהגות אלימה ותוקפנית כלפי בת זוגו וילדיו בעתיד.

המשיב הביע את רצונו לשמר את התא המשפחתי וביטא את רצונו לשפר את מערכת היחסים בינו לבין רעייתו וילדיו.

שירות המבחן מצוין, כי הבנתו של המשיב שהוא פגע ברעייתו ובילדיו, ונכונותו לקחת חלק בהליך טיפולי לצורך שינוי, מהווים בסיס להערכה שהשתלבות בתוכנית טיפולית אינטנסיבית במסגרת שירות המבחן עשויה להפחית את הסיכון להישנות ההתנהגות האלימה כלפי בת זוגו וילדיו.

כ"ד. נוכח התרשמות שירות המבחן משינוי הדרגתי שחל בעמדותיו של המשיב, המשקפות כיום בשלות לגעת בדפוסי התקשורת הכוחניים והאלימים שאפיינו אותו ביחסיו הזוגיים וההוריים, סבור שירות המבחן, כי השתלבותו של המשיב במסגרת טיפולית הממוקדת באלימות זוגית תתרום להפחתה לסיכון בהישנות המעשים.

נוכח האמור לעיל, ממליץ שירות המבחן להטיל על המשיב צו מבחן למשך שנה ומחצה במסגרת שירות המבחן החל מיום שחרורו מן המאסר.

לאחר שחרור המשיב מן המאסר יערוך שירות המבחן הערכת סיכון מחודשת ולפי ממצאיה יתווה שירות המבחן תכנית טיפולית שמטרתה להפחית את רמת הסיכון להישנות שעליה הצביע שירות המבחן בתסקיר המעצר שהוגש ביום 18.1.18.

כ"ה. בישיבה השנייה שהתקיימה בפנינו ביום 5.8.18, טענה ב"כ המדינה, שבפרק "הערכת הסיכון להישנות" כותבת קצינת המבחן שהמשיב מתקשה לערוך התבוננות פנימית, מתקשה לווסת את דחפיו ולשלוט על רגשותיו והתנהגותו ועלול במצבי לחץ ומשבר בזוגיות ובמשפחה להגיב בתוקפנות ובאלימות.

מכאן, שלפי התסקיר קיימת רמת מסוכנות למרות ששירות המבחן התרשם שאם המשיב יעבור טיפול בעתיד יש סיכוי שרמת הסיכון תפחת.

מוסיפה ב"כ המדינה, שעולה מן התסקיר, כי המשיב שולב בכל מיני קבוצות, אך הוא נמצא בכולן בשלבים הראשוניים ורק מתחיל להביע מודעות ראשונית להתנהגותו האלימה, ושירות המבחן מצוין שקיימת בעייתיות בהתנהלותו של המשיב.

כ"ו. עוד טענה ב"כ המדינה, שקיימת בעיה הנובעת מכך שבסיומו של התסקיר ממליץ שירות המבחן על הטלת צו מבחן בתוקף מיום שחרורו של המשיב מעונש המאסר בפועל.

בתשובה לטענתה זו, הפנינו את ב"כ המדינה לשלושה פסקי דין בנושא זה:

ע"פ 4167/12 **אוחנה נ' מדינת ישראל** (17.3.13).

ע"פ 6338/12 **בן סימון נ' מדינת ישראל** (16.5.13).

ע"פ 3609/14 **מדינת ישראל נ' עדי אלסין** (20.10.14).

כ"ז. לאחר עיון בפסקי הדין טענה בפנינו ב"כ המדינה, כי האפשרות להטלת צו מבחן בתוקף מיום השחרור מן המאסר, שמורה למקרים חריגים, ובענייננו, לטענתה, אין המדובר במקרה חריג, כי אם באדם שלאורך שנים תקף את ילדיו עד כדי גרימת סימני חבלה. אין המדובר במקרה של אובדן עשתונות באופן חריג אלא במי שזו הייתה חלק משגרת החינוך שלו וביטוי לתפיסות המעוותות של חינוך. זאת בנוסף להתנהגותו כלפי המתלוננת.

למעשה, מתסקיר שירות המבחן עולה, כך ציינה ב"כ המדינה, שבועוד שמחוות הדעת הפרטית של פאדי סמאר ניתן היה להבין שהתנהגותו של המשיב כלפי המתלוננת באה על רקע חשד של קיום קשר עם גבר אחר הרי מן התסקיר עולה, שהתנהגות זו החלה עוד קודם לכן, והמתלוננת אף מציינת שהקנאה והאובססיות של המשיב כלפיה הייתה לאורך כל שנות הנישואין ועם הזמן הדבר הקצין.

עוד ציינה ב"כ המדינה, שהמשיב הודה שבחודש ספטמבר (בשנת 2017), עוד בטרם החלו החשדות בדבר קשר לכאורה עם גבר אחר, החל המשיב לתקוף את המתלוננת ומכאן שהתקיפה איננה על רקע הקנאה אלא מדובר במי שבמשך שנים התנהג כך, ועם הזמן קיבל הדבר ביטוי חריף כלפי המתלוננת.

ב"כ המדינה סבורה, כי המסר שהועבר בפסיקת בית משפט קמא הוא מסר שפוגע בבנות הזוג ובילדיהם של נאשמים שהורשעו בביצוע עבירות מסוג זה. לטענת ב"כ המדינה, העונש שהוטל על המשיב הוא קל, וכן סבורה היא כי למרות האמור בתסקיר שירות המבחן אין הצדקה להותיר על כנו את העונש שנגזר על ידי בית משפט קמא.

כ"ח. טענתה של המדינה מכוונת הן כנגד המתחם שקבע בית משפט קמא, והן כנגד ענישתו הספציפית של המשיב.

לדעת ב"כ המדינה, אין זה סביר שמי שהורשע בעבירות נשוא כתב האישום שבפנינו יקבל עונש של 10 חודשי מאסר בלבד. לטעמה, ככל שמאסרו של המשיב יהא ארוך יותר, יוכל הוא לעבור בהיותו בכלא טיפולים שונים, ואף להתקדם בסדרת הטיפולים בין כותלי הכלא. מחד גיסא יעזור הדבר בקידומו, ומאידך גיסא, יעביר הדבר את המסר שרצוי שיעבור בדבר החומרה שבה מתייחס בית המשפט להתנהגות מעין זו.

כ"ט. לאחר הפסקה בדיון מיום 5.8.18, שניתנה על-מנת שב"כ המדינה תוכל לקיים התייעצות בשים לב להצעה שהעלינו בפני הצדדים, הוסיפה ב"כ המדינה וטענה, כי מדובר בתיק חמור בנסיבותיו, והצעת שירות המבחן להטיל על המשיב, בתום תקופת מאסרו, צו מבחן לתקופה של שנה ומחצה לא יאה בה כדי להלום את האינטרס הציבורי, מה גם שלא תהא סנקציה כנגד המשיב אם לא ימלא אחר הצו.

באופן רגיל כשנאשם איננו עומד בתנאי צו המבחן ניתן לגזור עליו מאסר בפועל או ענישה אחרת ואפשרות זו מרחפת כחרב מעל צווארו ומחייבת אותו לפעול בהתאם לצו המבחן. ואילו בענייננו, כך ציינה ב"כ המדינה, לאחר שישתחרר המשיב מן המאסר, גם אם לא יקיים את הצו, לא ניתן יהיה להפעיל סנקציות כנגדו.

ל. שונה עמדת הסנגורית, הסבורה שנוכח השינוי שחל בתפיסתו של המשיב מחייב האינטרס הציבורי את שיקומו של המשיב ודווקא משום כך יש לדעתה לאמץ את המלצת שירות המבחן ולהטיל על המשיב צו מבחן בתום ריצוי מאסרו.

הסנגורית הודיעה בשם המשיב, שהוא מוכן להסכים שיוטל עליו, בתום מאסרו, צו מבחן כולל הסנקציות שעלולות לחול אם יופרו תנאי הצו, ובכלל זה קנס ומאסר נוסף.

עוד טענה הסנגורית, שרק במקרים חריגים תתערב ערכאת הערעור בחומרת העונש שהוטל על ידי הערכאה הדיונית, דהיינו, רק במקרים חריגים של סטייה ברורה ממדיניות הענישה או כשנפלה בגזר הדין טעות מהותית הבולטת על פניה.

בענייננו, כך סבורה הסנגורית, לא נפלה טעות לא במתחם ולא בעונש הספציפי שהטיל בית משפט קמא על המשיב. לעניין זה מפנה הסנגורית לפסיקה שהיא הגישה במסגרת טיעוניה לעונש בבית משפט קמא.

ל"א. כמו-כן חולקת הסנגורית על מסקנותיה של ב"כ המדינה בכל הנוגע לאמור בתסקיר שירות המבחן.

לטעמה של הסנגורית, מסביר תסקיר שירות המבחן בצורה ברורה כי מדובר באדם שאיננו בעל דפוסי התנהגות עברייניים מושרשים אלא עסקינן באדם נורמטיבי שניהל אורח חיים תקין עד להסתבכותו בפלילים בתיק זה.

המתלוננת עצמה שיתפה את שירות המבחן בכך, שעד שנה טרם הגשת התלונה נגד בעלה התאפיין הקשר הזוגי בין השניים בכבוד, אהבה והערכה. רק בשנה האחרונה גברו המתחים ולכן אין זה נכון לתאר את המשיב כאדם אלים מזה שנים.

עוד מציינת הסנגורית, כי לפי התסקיר מדובר באדם הנוטל אחריות מלאה למעשים שפורטו בכתב האישום וחל אצלו שינוי בהתבוננות ובהבנתו באשר לגורמים שהביאוהו לביצוע העבירות בהן הודה.

לדעת הסנגורית, דרך המלך היא ליצור איזון בין כלל האינטרסים ולצורך הגנה על שלום הציבור לאמץ את

תסקיר שירות המבחן ואת המלצתו, ולהטיל על המשיב צו מבחן שיכנס לתוקף עם סיום ריצוי המאסר בפועל.

ל"ב. בהודעתה בכתב מיום 6.8.18 מסרה ב"כ המדינה:

"לאחר ששקלה בכובד ראש את הצעתו של בית המשפט הנכבד, המערערת מודיעה כי היא עומדת על הערעור שהגישה, ואמנם אינה מתנגדת שיוטל על המשיב צו מבחן, אך זאת כתוספת ולא חלף עמדתה בהודעת הערעור".

ל"ג. לאחר שנתנו דעתנו לעובדות כתב האישום המתוקן בהן הודה המשיב ולפיהן הורשע, ולאחר שעיינו בטיעוניהם של באי כוח שני הצדדים בפני בית משפט קמא, בחוות דעתו הפרטית של מר פאדי סמאר מטעם המשיב, בגזר דינו של בית משפט קמא, בהודעת הערעור על נימוקיה, בתסקיר שירות המבחן מיום 1.8.18, ובטיעוניהם של באי כוח שני הצדדים בפנינו בישיבה מיום 28.6.18 ובישיבה מיום 5.8.18, הגענו לכלל מסקנה לפיה יש לדחות את ערעור המדינה בכל הנוגע לאורך תקופת מאסרו בפועל של המשיב, אך להאריך את עונש המאסר המותנה שהטיל בית משפט קמא על המשיב, וכן להטיל על המשיב צו מבחן לתקופה של 18 חודשים החל ממועד שחרורו ממאסרו בפועל.

ל"ד. נקדים ונציין, שהתנהגותו של המשיב כלפי רעייתו-המתלוננת, כמתואר בעובדות האישום הראשון, וכן התנהגותו כלפי ילדיו הקטינים, כמתואר באישום השני, היא התנהגות נלוזה הראויה לכל גינוי.

הפסיקה אכן מתייחסת בחומרה לעבירות מסוג זה. די אם נפנה לדבריה של כב' השופטת (בדימוס) א' פרוקצ'יה בע"פ 6758/07 פלוני נ' מדינת ישראל (11.10.07), שם נקבע בפסקה 7:

"מעשי אלימות בתוך המשפחה נתפסים כבעלי חומרה מיוחדת במערכת האיסורים הפליליים העוסקים בעבירות אלימות. הציפיה האנושית הטבעית הינה כי בתוך משפחה ישררו יחסי אהבה, הרמוניה, וכבוד הדדי. הפרתה של ציפיה זו הופכת את השימוש באלימות במשפחה לתופעה העומדת בניגוד עמוק לחוש הצדק האנושי. יתר על כן, במסגרת המשפחה, מופעלת האלימות על פי רוב בידי החזק כלפי החלש. פערי הכוחות הם גדולים כשמדובר באלימות כלפי קטינים או כלפי בת זוג; באלימות במשפחה נגישותם של קרבנות העבירה למערכת המשטרתית או למערכות הסיוע האחרות היא עניין מורכב וקשה, הטעון רגשות חזקים, פחדים ואימה. הבושה והרצון לשמור על שלמות המשפחה הופך לא אחת את התלונה על אלימות במשפחה למהלך קשה וטעון. לא אחת, קיימת תלות כלכלית ורגשית של בן הזוג המוכה בבן הזוג המכה, ותלות זו גם היא מקשה על חשיפת הפגיעה. גורמים אלה ואחרים בשילובם, משווים מימד מחמיר לעבירות אלימות במשפחה. נפוצותן של עבירות אלה והצורך להגן על קרבנות האלימות שהם על פי רוב חסרי ישע, תורמים אף הם להחמרה הנדרשת בענישה בעבירות אלה".

דברים ברורים ונחרצים אלה, אותם הבאנו מפסיקתו של בית המשפט העליון, מדברים בעד עצמם ואין להוסיף עליהם דבר.

ל"ה. עוד ראוי להביא בהקשר זה מדבריו של כב' המשנה לנשיא, השופט מ' אלון ז"ל, בע"פ 2157/92 פדידה נ' מדינת ישראל, פ"ד מ"ז(1) 81, בעמ' 84-85:

"חומרה יתרה נודעת בחבלה שחבל המערער במקרה דנן, משמדובר בחבלה שחבל באשת חיקו. תופעה זו של אלימות בתוך המשפחה הייתה לנגע שפשט בחברה, ויש לעוקרו על-ידי עונשים הולמים, למען ישמע ויראה המערער ולמען ישמעו ויראו עבריינים בכוח אחרים. בכגון דא יש להחמיר בדינו של הנאשם, הן מתוך הבעת שאט נפש והוקעת מעשיו והן מתוך מגמה של הרתעה..."

ובהמשך (שם):

"סלידה זו ממעשה עבירה דנן, המעוות את דמותה התרבותית הבסיסית של המשפחה, מצאה ביטוי מאלף במשנתם של חכמים. נעמוד על כמה מעיקרי דבריהם.

"אמר ר' חלבו: לעולם יהא אדם זהיר בכבוד אשתו, שאין ברכה מצויה בתוך ביתו של אדם אלא בשביל אשתו, שנאמר (בראשית יב, טו): ולאברם היטיב בעבורה (בעבור שרה)" (בבא מציעא, נט, א [א]...)...

ועל-פי אלה פסק רבינו משה בן מימון (רמב"ם, אישות, טו, יט [ד]):

"וכן צוו חכמים, שיהא אדם מכבד את אשתו יותר מגופו ואוהבה כגופו, ואם יש לו ממון מרבה בטובתה כפי ממונו... ויהיה דבורו עמה בנחת ולא יהיה עצב ולא רגז".

ל"ו. בצד כל אלה קובעת ההלכה הפסוקה, שתורת הענישה הנוהגת בשיטתנו היא תורת הענישה האינדיבידואלית, ולפיה על בית המשפט להביא בחשבון בכל מקרה ומקרה באופן ספציפי הן את נסיבות ביצוע העבירה והן את נסיבותיו של מבצע העבירה.

עינו בדבריו של כב' המשנה לנשיא השופט מ' אלון ז"ל בע"פ ג'ורג' אטיאס נ' מדינת ישראל, פ"ד מ"ג(4) 170, בעמ' 174-175:

"כידוע, אחד השיקולים החשובים בשיקולי הענישה הוא מהותה של העבירה וחומרתה; שיקול זה קשור, בדרך כלל, בקשר הדוק עם שיקול ההרתעה, למען ישמעו וייראו. לשני שיקולים אלה מיתוסף שיקול נוסף, והוא - קיום מדיניות אחידה, ככל האפשר, שתשמש כקו מנחה וכמורה דרך בעולמה של ענישה. ושיקול אחרון זה יפה הוא במיוחד לפסיקתו של בית המשפט העליון, שהמחוקק הפקידו על קביעת מדיניות זו. בנוסף לכל השיקולים האמורים, קיים ועומד היקול החשוב והמהותי של תיקונו של הנאשם ושיקומו, ובהתקיים, במקרה מסוים, נסיבות מיוחדות ונכונות, ייתכן ששיקול אחרון זה יגבר על השיקולים האמורים האחרים ויקבע, באותו מקרה מסוים, את מידת העונש וצורתו. "ענישתנו היא ענישה אינדיווידואלית של כל עבריין 'באשר הוא שם'" (ע"פ 291/81 [1], בעמ' 442). זאת תורת הגישה האינדיווידואלית בתורת הענישה, המקובלת עלינו כקו מנחה בסוגיה קשה וסבוכה זו של הענישה ומטרותיה, ואין אנו רשאים ל"הקל" על עצמנו ולהחמיר עם הנאשם, מתוך הסתמכות על הנימוק והחשש שמא הקלה במקרה מסוים הראוי לכך תשמש תקדים למקרים אחרים שאינם ראויים לכך. חזקה על בית המשפט שיידע להבחין בין מקרה למקרה לגופן של נסיבות ולעיצומם של דברים. ואכן, כך נהגנו ונוהגים אנו במקרים מסוימים, הראויים לכך, גם בתחום סוג העבירות הקשור לנושא דיוננו, ואף בעבירה שחמורה הייתה, במהותה ובנסיבותיה, מהעבירה שלפנינו (ראה, דרך משל, ע"פ 204/83 [2], שם מדובר בעבירת אינוס, שבוצע תוך שימוש ב אלימות נגד התלוננת, שהוסעה על-ידי האנס ברכב ציבורי, של המשמר האזרחי. במקרה זה בוטל לחלוטין עונש מאסר בפועל של שנתיים). ואין אנו רשאים לפטור עצמנו מלנהוג כך בכל מקרה שנסיבותיו מצדיקות ומחייבות ענישה אינדיווידואלית."

ל"ז. בטרם נמשיך בדיונו רואים אנו לנכון להעמיד דברים על דיוקם. כוונתנו לכך שבטיעון מיום 5.8.18 ציינה ב"כ המדינה בעמ' 5 רישא לפרוט':

"בניגוד למה שהיה אפשר להבין מחוות הדעת הפרטית, לא מדובר בהתנהגות שבאה על רקע חשד של קיום קשר עם גבר אחר... אך עולה שהיא עוד התחילה קודם ואפילו מצינת האשה שהקנאה והאובססיות של הבעל כלפיה הייתה לאורך כל שנות הנישואין ועם הזמן זה הקצין...".

אכן, כך עולה מן העמוד השישי שבחוות דעתו הפרטית של מר פאדי סמאר. ואולם, לא כך אנו קוראים את שנכתב בתסקיר שירות המבחן מיום 1.8.18, בעמ' 2, שם צוין כי בשיחה עם המתלוננת:

"תמכה בדבריו של ס' וציינה כי עד כשנה טרם הגשת התלונה כנגד בעלה, הקשר הזוגי ביניהם התאפיין בכבוד, אהבה והערכה. בשנה האחרונה הקשר לווה במתחים ובחיכוכים בעקבות החשדות של ס' כלפיה... " (ההדגשה שלנו).

בהמשך אותו עמוד נכתב כך:

"... שללה כי ס' נהג כלפיה בקנאה או באובססיות לאורך השנים. שללה אלימות פיסית מצידו של ס' כלפיה מלבד באירועים הנדונים..." (ההדגשה שלנו).

מכאן, שמן האמור בדבריה של המתלוננת כפי שאלה הובאו **בתסקיר שירות המבחן**, אין המדובר בקנאה ובאובססיות של המשיב כלפי רעייתו לאורך כל שנות הנישואין אלא מדובר בהתפתחות שארעה בשנה האחרונה, שבמהלכה היו חיכוכים בין בני הזוג עקב חשדותיו של המשיב, עד לכדי ההתדרדרות, שבאה לידי ביטוי במעשיו האלימים כלפיה כמתואר בכתב האישום המתוקן.

ל"ח. לעיצומו של עניין: כל אחד מבאי כוח הצדדים הפנה אותנו מטבע הדברים לפסיקה המבססת את טענותיו. בעוד שהמדינה הפנתה לפסקי דין בהם נגזרו כנגד נאשמים שפעלו באלימות כלפי בנות זוגם וילדיהם 36 חודשי מאסר בפועל הצביעה מטבע הדברים הסנגורית על פסיקה המקלה בהרבה.

ב-רע"פ 6464/10 **דדון נ' מדינת ישראל** (20.9.10) (להלן: עניין "דדון"), אושר גזר דין בו הוטלו על הנאשם 36 חודשי מאסר בפועל. ואולם, יש ליתן את הדעת על הפערים הקיימים בין המקרה נשוא הדיון שבפנינו לבין גזר הדין הנ"ל בעניין **דדון**.

בעניין **דדון** נשמעו הראיות, ואילו במקרה שבפנינו הורשע המשיב לפי הודאתו בעובדות כתב האישום המתוקן, מה שחסך זמן שיפוטי ניכר ובמיוחד חסך את הצורך בהעדתה של המתלוננת כנגד המשיב, וכן את העדת הילדים הקטינים ככל שחוקרת הילדים הייתה מתירה את העדתם.

בנוסף, במקרה שבפנינו אין הרשעות קודמות לחובתו של המשיב, ואילו בעניין **דדון** הנ"ל צוין במסגרת הנימוקים כי בית המשפט איזן כראוי בין חומרת העבירות **ועברו הפלילי** לבין נסיבותיו האישיות.

ל"ט. ב-רע"פ 2037/92 **יצחק בן דוד נ' מדינת ישראל** (22.6.92) (להלן: עניין "בן דוד"), שאליו הפנה בית משפט קמא במסגרת פסקה 40 של גזר דינו, נדון המערער (שם) לשלוש שנות מאסר בפועל וכן הופעל מאסר מותנה בן תשעה חודשים. באותו מקרה הורשע המערער (שם) בגרימת חבלה חמורה לפי סעיף 333 של חוק העונשין, לאחר שפרצה מריבה בינו לבין רעייתו ותוך כדי כך הוא רדף אחריה, זרק לעברה נעל כדי לפגוע בה, ולבסוף הניף את רעייתו בידיו והשליך אותה לרצפה. כתוצאה מכך נגרם שבר באחת מחוליות עמוד השדרה שלה והיא נזקקה לאשפוז.

על כל אלה יש להוסיף בעניין **בן דוד** את עברו הפלילי העשיר של המערער באותו מקרה, שהספיק לרצות עוד לפני ההרשעה בגין האלימות כלפי רעייתו שש תקופות מאסר בפועל, בעוד שלחובת המשיב אין הרשעה קודמת כלשהי.

איננו ממעיטים כמלוא הנימה מחומרת מעשיו של המשיב כנגד רעייתו וילדיו, ואולם גם בשרשרת עגומה זו של מעשי אלימות כלפי בנות זוג, ילדים, וחסרי ישע, יש להבחין בין רמות שונות של חומרה, והעובדות המתוארות בעניין **בן דוד** עולות בוודאי בחומרתן על המעשים בגינם הורשע המשיב.

מ. לצד גזרי הדין שבהם נפסקו תקופות מאסר של 36 חודשים, יש ליתן את הדעת למקרים בהם ניתנו גזרי הדין מתונים יותר.

ב-רע"פ 3629/11 **פלוני נ' מדינת ישראל** (18.5.11) (להלן: עניין "**פלוני**") הורשע הנאשם, אחרי ניהול הוכחות, בחמש עבירות של תקיפה בנסיבות מחמירות, ושתי עבירות איומים. מהכרעת הדין (שם) עלה, כי במהלך חיי הנישואין בין 2004 ל-2008 (דהיינו, על פני תקופה של 4 שנים) תקף הנאשם באותו מקרה את רעייתו פיסית ומילולית ובין היתר אף עשה זאת מיד לאחר לידת בתם ובעודה שוהה בבית החולים. בשלב מתן גזר הדין היו בני הזוג בעיצומם של הליכי גירושין.

באותו מקרה, נגזרו על הנאשם בעניין **פלוני** הנ"ל תשעה חודשי מאסר בפועל ושמונה חודשי מאסר על-תנאי לאחר שנקבע, כי מחד גיסא, אין הצדקה להסתפק בעונש מאסר לריצוי בעבודות שירות, ומאידך גיסא, נקבע שאין למצות את הדין עם הנאשם הואיל וזו עמידתו הראשונה בפני בתי המשפט.

ערעורו של אותו נאשם לבית המשפט המחוזי נדחה, וכן נדחתה בקשת רשות הערעור, כך שהענישה של תשעה חודשי מאסר בפועל נותרה בעינה.

מ"א. ב-רע"פ 5778/13 **גנט גדמו נ' מדינת ישראל** (12.11.13) (להלן: עניין "**גדמו**") הורשע הנאשם באותו מקרה בעבירה של תקיפה הגורמת חבלה של ממש בנסיבות מחמירות (סעיף 380 בצירוף 382(ג) של חוק העונשין) וכן איומים לפי סעיף 192 של אותו חוק, וזאת באישום הראשון.

באישום השני הורשע בכך שבין שנת 2002 ל-2006 תקף הנאשם כל אחד מחמשת ילדיו הקטנים ובגין מעשים אלה הורשע בעבירה של תקיפה בנסיבות מחמירות בשילוב עם סעיף 382(ב)(3) של חוק העונשין.

בית משפט השלום הטיל על הנאשם בעניין **גדמו** 15 חודשי מאסר לריצוי בפועל ועל כך הוגש ערעור לבית המשפט המחוזי. במהלך הדיון בערעור התברר שהנאשם השתתף באופן קבוע בתוכנית קהילתית למניעת אלימות במשפחה. הגם ששירות המבחן בעניין **גדמו** לא התרשם שחל שינוי בעמדותיו, וסבר שהוא עדיין אינו מוכן לבחון באופן ביקורתי את התנהלותו במשפחה, ושירות המבחן אף הביע ספק בתועלת העולה משילובו בתכנית הטיפולית, המליץ שירות המבחן באותו מקרה על קיצור תקופת מאסרו של **גדמו**. לפיכך ונוכח האמור בתסקיר שירות המבחן, ובכלל זה ההתדרדרות במצבו הרפואי, והשתתפותו בתכנית השיקומית, הועמד עונשו של **גדמו** על 12 חודשי מאסר בפועל.

בקשת רשות הערעור שהגיש **גדמו** נדחתה וכב' השופט (בדימוס) א' שהם קבע, כי לא מצא שעונש מאסר בפועל בן 12 חודשים בגין הרשעה במסכת ארוכה של אלימות פיסית כלפי רעייתו של הנאשם וילדיו הקטנים,

סוטה מרמת הענישה המקובלת בעבירות דומות.

מ"ב. לאחר שנתנו דעתנו לפסיקה הרלוונטית (לא רק זו שמצוטטת לעיל), וכאמור כבר לעיל, קיים מנעד של גזרי דין בדרגות חומרה שונות, סבורים אנו, שלא נפל פגם במתחם הענישה שהציב בית משפט קמא, דהיינו, 6 חודשי מאסר - 24 חודשי מאסר בפועל, ואין הצדקה להתערבותנו במתחם שקבע בית משפט קמא.

מ"ג. אשר לענישה הספציפית שהטיל בית משפט קמא על המשיב סבורים אנו, כי הענישה מקלה עם המשיב בשים לב למעשיו האלימים כלפי רעייתו (האישום הראשון), על פני כשלושה חודשים, ומעשיו האלימים כלפי ילדיו הקטינים (האישום השני), מעשים שחזרו על עצמם כמה וכמה פעמים במהלך השנים שבין 2011 ל-2017.

שאלנו את עצמנו, האם יש מקום להיענות לערעור המדינה ולהטיל על המשיב עונש מאסר בפועל לתקופה ארוכה יותר?

לא בלי התלבטות החלטנו, שבכל הנוגע לתקופת המאסר בפועל לא נתערב בענישה של בית משפט קמא, הגם שהענישה שהוטלה היא קלה נוכח מעשיו האלימים של המשיב, ונבהיר שענישה זו **אינה** אמורה לשמש קנה מידה למקרים דומים אחרים.

מ"ד. במקרה ספציפי זה עמדה לנגד עינינו העובדה שאין לחובת המשיב הרשעה קודמת, וזו הפעם הראשונה שבה הוא מובא בפני בית המשפט. מצטרפת לכך העובדה שהמשיב וויתר על הגשת בקשה לשחרור מוקדם ממאסרו, כך שעליו לרצות את מלוא עשרת חודשי המאסר בפועל שהוטלו עליו. על כך יש להוסיף, שריצוי עונשו של המערער עומד להסתיים בחודש הבא, ושערי בית הכלא אמורים להיפתח בפניו ביום 13.9.18.

עוד יש להביא בחשבון את הודאתו של המשיב שחסכה את הצורך בהעדת המתלוננת (ואת העדת ילדיו הקטינים ככל שחוקרת הילדים הייתה מאשרת את העדתם).

כמו-כן, עולה מתסקיר שירות המבחן מיום 1.8.18, שחווית המאסר וההליכים המשפטיים מהווים גורם מטלטל ומרתיע עבור המשיב במיוחד משום שזהו מאסרו הראשון.

בנוסף צוין בתסקיר, שהמתלוננת אינה מדווחת על חוויה נוכחית של איום מצד המשיב כלפיה וכלפי הילדים, וכי הילדים מבקשים לראותו. גם בהמשך התסקיר (עמ' 4) נכתב: **"בנוסף, ניכר כי המתלוננת וילדיו לא חוששים מפניו"**.

מ"ה. מן התסקיר עולה עוד, שהמשיב נושא באחריות מלאה למעשים המתוארים בעובדות כתב האישום המתוקן. המשיב מביע את רצונו לשַמֵּר את התא המשפחתי ומקווה, שבת זוגו וילדיו יוכלו לסלוח לו כדי לחזור לחיים משותפים.

כמו-כן צוין בתסקיר, כי המשיב החל בתקופת מאסרו בתהליכים טיפוליים שונים, ובכלל זה ניהול כעסים וקבוצת תקשורת, אם כי צוין שרק לאחרונה גילה המשיב מוטיבציה לטיפול, והוא מביע מודעות ראשונית לחלקים האלימים באישיותו.

המשיב אמנם מגלה אמפטיה כלפי רעייתו וילדיו, אך נראה שעדיין עליו לעבור כברת דרך בה עליו ללמוד כיצד לווסת את דחפיו ולשלוט ברגשותיו הואיל ועדיין קיים סיכון להישנות מקרים דומים. ואולם, לדעת שירות המבחן, אם ישולב המשיב בעתיד בטיפול ייעודי המיועד לטיפול באלימות במשפחה, קיים סיכוי, כך צוין בתסקיר, שרמת הסיכון תפחת.

מ"ו. בפרק הסיכום וההמלצה מסביר שירות המבחן, שהבנתו של המשיב כי פגע ברעייתו ובילדיו, ונכונותו ליטול חלק בהליך טיפולי לצורך שינוי, מהווים בסיס להערכה שהשתלבותו בתכנית טיפולית אינטנסיבית במסגרת שירות המבחן עשויה להפחית את הסיכון להישנות התנהגות אלימה כלפי בת זוגו וילדיו.

נוכח ההתרשמות מן השינוי ההדרגתי שחל בעמדותיו של המשיב כותב שירות המבחן בתסקירו:

"אנו סבורים כי השתלבותו במסגרת טיפולית הממוקדת באלימות זוגית, תתרום להפחתה בסיכון להישנות".

מכאן המלצת שירות המבחן להטיל על המשיב צו מבחן למשך שנה ומחצה במסגרת שירות המבחן מיום שחרורו מן המאסר.

מ"ז. בשים לב למכלול השיקולים שפירטנו לעיל, החלטנו, לא בלי היסוס, לדחות את ערעור המדינה בכל הנוגע להחמרת עונש המאסר בפועל.

יחד עם זאת, ועל מנת להדגיש ולהבהיר למשיב את חומרת העבירות שביצע, ואת המחיר שיהא עליו לשאת בו אם **חלילה** יחזור ויפגע ברעייתו או בילדיו, אנו מתערבים בגזר דינו של בית משפט קמא ומעמידים את תקופת עונש המאסר המותנה על 12 (שנים עשר חודשים), חלף התקופה שקבע בית משפט קמא, וזאת למשך שלוש שנים, למקרה והמשיב יעבור עבירת אלימות במשפחה מסוג פשע.

מ"ח. אנו גם מאמצים את המלצת שירות המבחן בתסקיר מיום 1.8.18 ומעמידים את המשיב בפיקוח שירות המבחן למבוגרים לתקופה של 18 חודשים החל מן המועד בו ישוחרר המשיב ממאסרו (13.9.18).

במהלך תקופת המבחן ישלב שירות המבחן את המשיב במסגרת טיפולית הממוקדת במניעת אלימות במשפחה. מטרת צו המבחן היא טיפולית ושיקומית.

מ"ט. העמדת נאשם בצו מבחן, כשתקופת המבחן תתחיל בתום ריצוי עונש המאסר בפועל, אפשרית בשים לב לפסיקת בית המשפט העליון:

ע"פ 4167/12 **אוחנה נ' מדינת ישראל** (17.3.13) (להלן: עניין "אוחנה").

ע"פ 6338/12 **ברק בן סימון נ' מדינת ישראל** (16.5.13) (להלן: עניין "בן סימון").

ע"פ 3609/14 **מדינת ישראל נ' אלסין** (20.10.14) (להלן: עניין "אלסין").

נ. כך נקבע בעניין "אוחנה", סעיף 15 מפי כב' השופטת ד' ברק-ארז:

"15. אכן, ההמלצה להטיל צו מבחן על מי שכבר הורשע והוטל עליו עונש מאסר אינה פשוטה. עם זאת, נמצאו לכך תקדימים במקרים חריגים שנמצאו מצדיקים זאת (ראו: ע"פ 4890/01 פלוני נ' מדינת ישראל, פ"ד נו(1) 594 (2001) 1 ע"פ 2793/06 קלימוב נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (19.8.2007); ע"פ 3412/07 קרר נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (19.9.2007); ע"פ 10181/09 דנוס נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (21.7.2010)). בנסיבות העניין, המדינה התנגדה לקיצור עונשו של דניאל, אך לא התנגדה להטלתו של צו מבחן אם עונשו אכן יקוצר. בנסיבות אלה, אנו בוחרים לקבל את המלצתו של שירות המבחן בעניין זה."

נציין, שגם בענייננו הודיעה המדינה, שאין היא מתנגדת להטלת צו מבחן, אך זאת כתוספת ולא חלף עמדתה בערעור, עמדה שעליה היא ממשיכה לעמוד.

נ"א. בעניין **בן סימון** ציין בית המשפט העליון, מפי כב' השופט י. עמית (פסקה 3), שכבר נקבע (בעניין **אוחנה** הנ"ל) שבמקרים חריגים ולפי המלצת שירות המבחן ניתן להטיל צו מבחן על מי שכבר הורשע והוטל עליו מאסר בפועל, אם כי בעניין **בן סימון** סבר שירות המבחן, שהמקרה איננו בגדר המקרים החריגים, **ולא** הייתה שם המלצה מטעם שירות המבחן להטלת צו מבחן (בניגוד למקרה שבפנינו) ולכן באותו מקרה בוטל הצו שניתן בבית המשפט המחוזי.

נ"ב. בעניין **אלסין** התקבל ערעור המדינה ביחס לקולת העונש, כך שחלף מאסר לריצוי בעבודות שירות נגזרו על הנאשם באותו מקרה תשעה חודשי מאסר בפועל. עלתה אפוא השאלה האם להותיר בעינו את צו

המבחן שהטיל בית משפט המחוזי על הנאשם?

בית המשפט העליון מפי כב' השופט (בדימוס) צ. זילברטל השיב בחיוב על השאלה, בפסקה 12, כדלקמן:

"במקרה דנא, נוכח האמור בתסקיר, וכיוון שאין מדובר בתקופת מאסר ממושכת במיוחד, סבורני שיהיה נכון להותיר את צו המבחן בתוקפו לתקופה קצרה יותר, של שנה ממועד שחרור המשיב ממאסר".

נ"ג. שאלה נוספת היא: מה משמעות צו מבחן המוטל על נאשם, כשהצו ייכנס לתוקפו עם שחרורו של הנאשם מריצוי עונש המאסר בפועל?

על כך השיב בית המשפט העליון בעניין **אוחנה** הנ"ל בפסקה 15, מפי כב' השופטת ד' ברק-ארז:

"לפי פסיקתו של בית משפט זה, במקרה מסוג זה שבו צו המבחן נוסף לעונש מאסר בפועל, לא נלווית סנקציה של מאסר להפרתו של צו מבחן (ראו: דנ"פ 1558/03 מדינת ישראל נ' אסד, פ"ד נח(5) 547 (2004)). ואולם, אין בכך כדי לומר שלצו המבחן לא תהיה במקרה זה משמעות מעשית.

ראשית, יש לזכור שמטרתו של צו המבחן היא, קודם כול, מטרה טיפולית ושיקומית.

שנית, בענייננו, צו המבחן יופעל לאחר שדניאל ירצה תקופת מאסר, כך שגם שיקול ההרתעה לא יפגע. שלישית, הפרה של צו המבחן יכולה להוות שיקול לחובה ביום פקודה אם חס וחלילה ייכשל בעבירה נוספת בעתיד (במסגרת המאסר על תנאי או עבירה אחרת). לבסוף, לא למותר להעיר כי בתקופה שבה יחול צו המבחן יהיה תלוי כנגד דניאל גם המאסר על-תנאי שנגזר עליו".

השיקולים כפי שצוינו על ידי בית המשפט העליון בעניין **אוחנה** הנ"ל תקפים גם במקרה שבפנינו שהרי צו המבחן ייכנס לתוקפו רק לאחר שהמשיב יסיים את ריצוי עונש המאסר בפועל, ולכן שיקול ההרתעה לא יפגע.

בתקופת המבחן (ואף אחריה) יהא תלוי ועומד כנגד המשיב המאסר על-תנאי שנגזר עליו, וכפי שקבענו כבר לעיל תקופתו תהא **12 חודשים** למשך שלוש שנים (חלף התקופה שקבע בית משפט קמא).

למעלה מן הדרוש נעיר, שהמשיב והסנגורית הביעו הסכמה לכך שעל צו המבחן שנטיל על המשיב יחולו הסנקציות העונשיות המקובלות למקרה של הפרת תנאי צו המבחן (קנס ו/או מאסר), ואולם, נוכח פסיקת בית המשפט העליון כפי שצוינה בעניין **אוחנה** איננו סבורים שיש תוקף להטלת סנקציות אלה כשצו המבחן ניתן

בנוסף לעונש המאסר בפועל, וזאת גם אם המשיב מוכן היה בשעת הדין בפנינו להביע הסכמתו לכך.

נ"ד. התוצאה מכל האמור לעיל היא כדלקמן:

1. בכל הנוגע לאורך תקופת ריצוי עונש המאסר בפועל אנו דוחים את ערעור המדינה.
2. יחד עם זאת, אנו מתערבים בגזר דינו של בית משפט קמא ומעמידים את תקופת עונש המאסר המותנה על 12 (שנים עשר חודשים) חלף התקופה שקבע בית משפט קמא, וזאת למשך שלוש שנים למקרה והמשיב יעבור עבירת אלימות במשפחה מסוג פשע.
3. אנו מעמידים את המשיב בפיקוח שירות המבחן למבוגרים לתקופה של 18 (שמונה עשר) חודשים החל מן המועד בו ישוחרר המשיב ממאסרו (13.9.18) כשבמהלך תקופת המבחן ישלב שירות המבחן את המשיב במסגרת טיפולית הממוקדת במניעת אלימות במשפחה.

למזכירות:

1. יש להמציא את העתק פסק הדין לשירות המבחן למבוגרים.
 2. כמו-כן יש לוודא ששירות המבחן למבוגרים ימציא צו מבחן לחתימתו על ידי האב"ד.
- ניתן היום, כ"ח אב תשע"ח, 09 אוגוסט 2018, במעמד הנוכחים.

א' אלון, שופטת

כ' סעב, שופט

י' גריל, שופט בכיר
[אב"ד]